

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - voorontwerp van decreet over de organisatie van de eerstelijnszorg voor de persoon met een zorg- en ondersteuningsnood, de hervorming van de zorgraden en de verwerking van persoonsgegevens in het kader van het digitale zorg- en ondersteuningsplan, de financiering van eerstelijnszorgaanbieders en voor beleidsdoeleinden.

- Principiële goedkeuring

Samenvatting

De Vlaamse Regering formuleerde duidelijke ambities in het regeerakkoord voor de eerste lijn in Vlaanderen:

1. Vlaanderen zet in op kwaliteitsvolle zorg en ondersteuning. Om dit te realiseren wordt gewerkt met concrete zorg- en ondersteuningsvragen waarbij de levenskwaliteit centraal staat.
2. Vlaanderen wil een kwaliteitsvol georganiseerde eerstelijnszorg met slagkrachtige en efficiënte eerstelijnszones. De regierol van de lokale besturen m.b.t. het lokaal sociaal beleid wordt bekrachtigd.
3. Vlaanderen gaat radicaal digitaal. Het digitale zorg en ondersteuningsplan wordt momenteel gebouwd met relancemiddelen Vlaamse Veerkracht

Dit decreet wil deze ambities richting doelgerichte, kwaliteitsvolle en geïntegreerde zorg verder uitwerken.

1. Het begrippenkader m.b.t. doelgerichte, geïntegreerde zorg wordt verfijnd: levensdoelen worden een belangrijke schakel om een kwaliteitsvol zorg- en ondersteuningsproces op te starten.
2. De persoon met een zorg- en ondersteuningsnood en zijn mantelzorger werken samen met het zorg- en ondersteuningsteam aan het zorg- en ondersteuningsplan. Digitale gegevensuitwisseling binnen dit zorg- en ondersteuningsteam wordt mogelijk gemaakt door de gegevensverwerking te regelen.
3. Om gepaste beleidsmaatregelen te kunnen nemen om het zorgaanbod op het zorgnood te kunnen afstemmen zijn gegevens nodig om zowel de nood en het aanbod te inventariseren. Dit decreet regelt hiervoor de gegevensverwerking.

4. De zorgraden worden slagkrachtiger gemaakt door de opdrachten beter te definiëren. De eerstelijnszones worden de fundamentele bouwstenen in het zorglandschap. De regierol van de lokale besturen m.b.t. het lokaal sociaal beleid wordt bekrachtigd. De diensten van Opgroeien (kinderen en jongeren als doelgroep) en van het Vlaams Agentschap Personen met een Handicap worden beter betrokken in de zorgraad. Tenslotte worden de regionale zorgplatformen maximaal gealigneerd met de referentieregio's.
5. De Vlaamse Regering keurde op 9 december 2022 het besluit van de Vlaamse Regering tot ondersteuning van de eerstelijnszorgaanbieders en de interdisciplinaire samenwerking in de praktijkvoering en tot uitbreiding van de opdrachten van de huisartsenkringen goed. Dit decreet volgt het advies van de Raad van State om de bijhorende gegevensverwerking decretaal te verankeren.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Binnen het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, beleidsveld gezondheids- en woonzorg, – ISE Woonzorg en eerste lijn formuleerde de Vlaamse Regering duidelijke ambities in het regeerakkoord voor de eerste lijn in Vlaanderen:

1. Vlaanderen zet in op kwaliteitsvolle zorg en ondersteuning. Om dit te realiseren wordt gewerkt met concrete zorg- en ondersteuningsvragen waarbij de levenskwaliteit centraal staat.
2. Vlaanderen wil een kwaliteitsvol georganiseerde eerstelijnszorg met slagkrachtige en efficiënte eerstelijnszones. De regierol van de lokale besturen m.b.t. het lokaal sociaal beleid wordt hiervoor bekrachtigd.
3. Vlaanderen gaat radicaal digitaal. Het digitale zorg en ondersteuningsplan wordt momenteel gebouwd met relancemiddelen Vlaamse Veerkracht

De Vlaamse Regering keurde hiervoor reeds volgende principes en initiatieven goed:

1. Het besluit van de Vlaamse Regering van 9 december 2022 tot ondersteuning van de eerstelijnszorgaanbieders en de interdisciplinaire samenwerking in de praktijkvoering en tot uitbreiding van de opdrachten van de huisartsenkringen. (VR 2022 0912 DOC. 1340/1)
2. De nota aan de Vlaamse Regering van 12 december 2022 betreffende slagkrachtige zorgraden middels het versterken van de rol van de lokale besturen in de zorgraden, het verhogen van de betrokkenheid van het welzijnsveld en de actualisering van de opdrachten van de zorgraden (VR 2022 0912 DOC. 1381/1 BIS)
3. Bisnota aan de Vlaamse Regering betreffende relanceplan Vlaamse Veerkracht (actie 116): inzet relancemiddelen voor digitalisering binnen Zorg en Gezondheid (VR 2022 2502 VV DOC. 0011/1BIS)

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het JoKER-advies werd bekomen op 18 april 2023. De JoKER werd aangepast aan het JoKER-advies van 18 april 2023.

Het wetgeving technisch en taalkundig advies werd bekomen op 27 april 2023. Het voorontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2023-160 van 27 april 2023.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd bekomen op 24 april 2023.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

De zorgsector staat voor enorme, complexe uitdagingen:

1. zorgvragen worden complexer en wijzigen continu;
2. demografische evoluties worden onvoorspelbaar door migratie;
3. de klimaatverandering heeft een impact op de zorgsector en ons welbevinden;
4. de zorgcapaciteit en de toegankelijkheid van de zorg staan continu onder druk;
5. nieuwe technologische ontwikkelingen zetten druk op het zorgbudget;
6. een verregaande digitalisatie zorgt voor nieuwe opportuniteiten maar wordt door velen als bedreigend gevoeld;
7. hoewel de burger mondiger wordt, is de sociaaleconomische kloof met de daarbij horende gezondheidsverschillen groter dan ooit;
8. een persoonsgericht benadering wordt belangrijker dan ooit, maar tegelijk moet de shift naar een populatiegerichte aanpak worden gemaakt;
9. de krapte op de arbeidsmarkt, in het bijzonder de openstaande vacatures in de zorg- en welzijnssector.

Deze snelle maatschappelijke evoluties dwingen beleidsmakers op verschillende niveaus om samen te werken om oplossingen te creëren voor deze vraagstukken.

Zowel internationaal als in Vlaanderen¹ wordt de quintuple aim gebruikt als kompas om beleidsdoelstellingen af te toetsen als antwoord op bovenstaande complexe uitdagingen. De toekomstige zorg ambieert om:

1. De zorg verbeteren zoals die door het individu wordt ervaren;
2. De gezondheidstoestand en het welzijn van het bevolkingsniveau verbeteren;
3. Meerwaarde realiseren met de ingezette middelen voor de persoon met een zorg- en ondersteuningsnood;
4. Ervoor zorgen dat professionals hun werk op een goede en duurzame manier kunnen uitvoeren;
5. Om voor iedereen hetzelfde te realiseren, is het nodig om extra inspanningen te leveren voor de kwetsbaren.

De beleidsvisietekst van februari 2017 heeft de basis gelegd om de eerste lijn te hervormen. Via drie grote trajecten werd in de afgelopen jaren stapsgewijs verder gewerkt:

1. *Oprichten van nieuwe structuren om een performante, geïntegreerde eerstelijnszorg te realiseren.* in 2019 werd Vlaanderen opgedeeld in 60 eerstelijnszones met als beheersstructuur

---

¹ Quintuple Aim – het kompas van VIVEL

de zorgraden. Het Vlaams Instituut voor de Eerste Lijn (VIVEL) verzorgt sindsdien de ondersteuning van de zorgraden.

2. *Uitwerken van concepten om zorg- en ondersteuning doelgerichter en geïntegreerd te maken:* zorgcoördinatie en casemanagement worden hierbij als hoeksteen gepositioneerd.
3. *Aanbieden van instrumenten om doelgerichte en geïntegreerde zorg te realiseren:* het digitale zorg- en ondersteuningsplan, het BelRAI-instrument, de persoonsvolgende financiering en een data gedreven populatiegerichte aanpak via de ZorgAtlas om de covid-19 crisis het hoofd te bieden, zijn hiervan enkele belangrijke voorbeelden om een geïntegreerd zorgbeleid te ondersteunen.

Dit ontwerp van decreet bouwt verder op de beleidsvisietekst van februari 2017 waarin de Vlaamse Regering de ambitie uitspreekt om geïntegreerde zorg in de eerste lijn te realiseren richting doelgerichte, geïntegreerde zorg. Een ambitie die werd opgenomen in het Vlaams Regeerakkoord.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Voor een toelichting bij de artikelen, kan verwezen worden naar de artikelsgewijze toelichting in de memorie van toelichting (cfr. punt II).

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De budgettaire impact werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering in de onderstaande nota's:

1. Het besluit van de Vlaamse Regering van 9 december 2022 tot ondersteuning van de eerstelijnszorgaanbieders en de interdisciplinaire samenwerking in de praktijkvoering en tot uitbreiding van de opdrachten van de huisartsenkringen. (VR 2022 0912 DOC. 1340/1)
2. De nota aan de Vlaamse Regering van 12 december 2022 betreffende slagkrachtige zorgraden middels het versterken van de rol van de lokale besturen in de zorgraden, het verhogen van de betrokkenheid van het welzijnsveld en de actualisering van de opdrachten van de zorgraden (VR 2022 0912 DOC. 1381/1 BIS)
3. Bisnota aan de Vlaamse Regering betreffende relanceplan Vlaamse Veerkracht (actie 116): inzet relancemiddelen voor digitalisering binnen Zorg en Gezondheid (VR 2022 2502 VV DOC. 0011/1BIS)

De totale budgettaire impact ligt binnen de beschikbare begrotingskredieten, er is geen bijkomende budgettaire impact.

De Inspectie van Financiën verleende zijn gunstig advies op 24 april 2023. Met toepassing van artikel 31, §2, 2°, van het BVR VCO is voor dit dossier het gemotiveerd akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, niet vereist.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Er is geen impact op de personeelsbezetting van de Vlaamse Overheid

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Lokale besturen participeren reeds in de zorgraden, er is geen bijkomende impact op de lokale besturen.

Er is geen impact op de provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Na de principiële goedkeuring van het voorontwerp van decreet, zal hierover het advies worden ingewonnen van de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens en de Gegevensbeschermingsautoriteit.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet over de organisatie van de eerstelijnszorg voor de persoon met een zorg en ondersteuningsnood, de hervorming van de zorgraden en de verwerking van persoonsgegevens in het kader van het digitale zorg- en ondersteuningsplan, de financiering van de eerstelijnszorgaanbieders en voor beleidsdoeleinden;
- 2° de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van:
  - a) de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen;
  - b) de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen;
  - c) de Gegevensbeschermingsautoriteit, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van zestig dagen.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Hilde CREVITS